

15. Про відновлення прав корінного народу України, примусово переселеного з території Криму: проект Закону України № 4434 від 13 березня 2014 р., внесений н. д. Г. Г. Москалем [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/>

16. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України : Закон України від 15 квітня 2014 р. № 1207-VII // Офіційний вісник України. – 2014. – № 36. – Ст. 957.

17. Про Заяву Верховної Ради України щодо гарантії прав кримськотатарського народу у складі Української Держави : постанова Верховної Ради України від 20 березня 2014 р. № 1140-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 15. – Ст. 581.

18. Про права корінних народів України: проект Закону України № 4501 від 20 березня 2014 р., внесений н. д. В. В. Карпунцовим, О. П. Проданом, Р. М. Павленком та ін. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=50327

19. Про рекомендації парламентських слухань «Проблеми законодавчого врегулювання та реалізації державної політики щодо забезпечення прав кримськотатарського народу та національних меншин, які були депортовані і добровільно повертаються в Україну»: постанова Верховної Ради України від 20 квітня 2000 р. № 1660-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1660-14>

20. Українська Революція Гідності, агресія РФ і міжнародне право. Монографія / Упоряд. О. В. Задорожній. – К. : Українська асоціація міжнародного права, 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://books.google.com.ua/>

** Дубовик Віктор Вікторович – аспірант відділу європейського права та міжнародної інтеграції Інституту законодавства Верховної Ради України.*

УДК 325.1:341.24

Світлана Олійник *

СПІЛЬНИЙ КОМІТЕТ З ПИТАНЬ РЕАДМІСІЇ ЯК МІЖНАРОДНА ПАРАОРГАНІЗАЦІЯ

У статті досліджено наукові підходи щодо місця Спільних комітетів з питань реадмісії в системі суб'єктів міжнародного права. Визначено, що вони є міжнародними параорганізаціями, що утворюються як прояви інституційного договірної механізму міжнародної співпраці держав у сфері реадмісії осіб. Ці комітети є вторинними суб'єктами міжнародного права та займають проміжне місце між традиційними міжнародними міжурядовими організаціями та дипломатичними конференціями.

Ключові слова: міжнародний орган, організація, параорганізація, комітет, реадмісія.

Олейник С. Н. Совместный комитет по вопросам реадмиссии как международная параорганизация.

В статье исследуются научные подходы по поводу места Совместных комитетов по вопросам реадмиссии в системе субъектов международного права. Определено, что они являются международными параорганизациями, которые создаются как проявления институционального договорного механизма международного сотрудничества государств в сфере реадмиссии лиц. Эти комитеты являются второстепенными субъектами международного права и занимают промежуточное место между традиционными международными межправительственными организациями и дипломатическими конференциями.

Ключевые слова: международный орган, организация, параорганизация, комитет, реадмиссия.

Oliinyk S. M. Joint Readmission Committee as an international paraorganization.

In the article scientific attitudes to the place of Joint Readmission Committees in the system of subjects of the international law are researched. It is determined that they are international

paraorganizations, which are established as manifestations of the institutional contractual mechanism of international cooperation of the States in the sphere of readmission of persons. These committees are secondary subjects of the international law and take an intermediate place between traditional international intergovernmental organizations and diplomatic conferences.

Keywords: *international body, organization, paraorganization, committee, readmission.*

Інститут реадмісії є новим як для міжнародного права взагалі, так і для права України, зокрема, і його актуалізація обумовлена експоненціальним зростанням світових міграційних процесів, які потребують спільних зусиль міжнародного співтовариства щодо їх урегулювання. Одним із сучасних інститутів міжнародних відносин держав, що може суттєво вплинути на процеси нелегальної міграції, стала реадмісія осіб. Водночас розширення сфер взаємовідносин держав стає предметом міжнародно-правового регулювання.

Чи не найбільш тривалу практику двостороннього регулювання питань реадмісії осіб мають держави – члени Європейського Співтовариства (далі – ЄС). Тільки ЄС вже має близько двох десятків таких договорів з третіми країнами. Кожна з цих угод передбачає утворення між договірними сторонами Спільного комітету з питань реадмісії (*Joint readmission committee*). Україною 18 червня 2007 р. укладено Угоду про реадмісію осіб з ЄС [1], ст. 15 розділу VI якої сторонами також взято на себе зобов'язання щодо утворення аналогічного комітету.

Проблема реадмісії осіб знайшла відображення у дослідженнях вітчизняних і зарубіжних науковців, серед яких слід відмітити праці О. Білоконь, О. Гріненко, О. Кажасової, Н. Колмана, Я. Костюченко, С. Книша, З. Макарухи, В. Муравйова та ін. Водночас, порядок заснування й особливості діяльності таких своєрідних міжнародних утворень як Спільні комітети з питань реадмісії не знайшли достатнього висвітлення, що вимагає наукового обґрунтування правого регулювання цього питання.

О. Гріненко відмічає, що в рамках окремих угод створюється специфічний «договірний механізм інтеграції». Зокрема, до договірного механізму співпраці України з Євросоюзом у сфері юстиції, свободи та безпеки належить створений Угодою про реадмісію осіб (2007 р.) Спільний комітет з питань реадмісії (далі – СКПР) [2, с. 119].

Схожий підхід також має Я. Костюченко, зазначаючи, що угодами, які є складовими договірного механізму співпраці України та Євросоюзу у сфері юстиції, свободи та безпеки є Угода між Україною та ЄС про спрощення оформлення віз та Угода про реадмісію осіб. Ці угоди створюють власний інституційний механізм їх реалізації та приймають рішення щодо імплементаційних заходів [3, с. 418]. Підтримав цю ж позицію В. Муравйов та відзначив, що СКПР є інституційним механізмом, рішення якого мають зобов'язальний характер для сторін. До його складу входять представники України та Співтовариства, яке представлено Комісією ЄС, із залученням експертів держав-членів. СКПР наділений компетенцією щодо здійснення моніторингу застосування Угоди, підготовки пропозицій та вироблення рекомендацій для внесення змін до неї, а також уповноважений приймати рішення щодо імплементаційних заходів, необхідних для однакового застосування Угоди [4, с. 1019]. Р. Стаканова зазначає, що СКПР здійснює інституційний контроль за виконанням угоди [5, с. 118].

Отже, на думку науковців, СКПР є інституційними механізмами у міжнародних відносинах, однак яку саме вони мають інституційну форму міжнародного спілкування (міжнародна організація, орган, установа тощо), – науковцями не визначено.

Активна діяльність на міжнародній арені, зростання ролі міжнародних організацій в ефективному вирішенні міжнародних проблем призвели до необхідності нормативного врегулювання цього феномену міжнародних відносин за допомогою міжнародного права [6, с. 285–286].

Загалом, на думку більшості вітчизняних і зарубіжних дослідників, такі утворення як комісії та комітети займають проміжне місце між традиційними міжнародними міжурядовими організаціями та дипломатичними конференціями. Ф. Сендс же називає такі інституційні утворення міжнародними організаціями [7, с. 109], О. Шибасова – міжнародними органами [8, с. 17], а Г. Вельямінов – міжнародними параорганізаціями [9, с. 374].

Інтернаціоналізація міжнародних відносин передбачає співробітництво в різних сферах міжнародного права широкого кола суб'єктів, серед яких особливе місце посідають міжнародні організації як самостійні учасники таких правовідносин [10, с. 3]. Основним організатором міждержавного спілкування та основною інституціональною формою співробітництва держав є саме міжнародні організації [11, с. 138]. Конвенційно передбачено, зазначає О. Київець, що міжнародна організація означає міжнародну міжурядову організацію, членами якої є держави. Ці організації є вторинними суб'єктами міжнародного права по відношенню до держав і створюються саме завдяки їх волевиявленню [12, с. 222].

Міжнародні міжурядові організації як форма багатостороннього співробітництва держав утворюються державами за необхідності та виникають із об'єктивних потреб міжнародних відносин. Правосуб'єктність міжурядової організації залежить від волевиявлення держав-членів, так само як її цілі, компетенція, повноваження, характер рішень, що приймаються, структура органів та інші параметри. Під час утворення міжнародної організації держави виступають як суверенні та рівноправні, не підпорядковані будь-якій владі утворення, засновуючи організацію на підставі міжнародного договору. На усіх етапах цього процесу взаємодія держав має координуючу, горизонтальну природу та є взаємодією суб'єктів одного рівня [13, с. 75].

На думку М. Медведевої, сучасним інституційним утворенням властиві всі ознаки міжнародної міжурядової організації – договірна основа, постійний характер діяльності, внутрішньо організаційний механізм [14, с. 35]. У межах спеціально створених комітетів здійснюються процедури з питань дотримання міжнародних угод у випадку невиконання міжнародних зобов'язань за цими угодами державами-учасницями, які полягають у застосуванні правових заходів, що мають на меті допомогти державі виконати свої міжнародно-правові зобов'язання та захистити «колективні інтереси» [15, с. 6].

За підрахунками Ч. Амерасінга [16, с. 6], всього у світі на початку сторіччя, за даними Щорічника міжнародних організацій [17, с. 3], налічувалося 55 282 актора, що коли-небудь претендували на назву «міжнародна організація» або взагалі займалися якою-небудь міжнародною діяльністю. З них неурядові організації становлять переважну більшість (48 202). До числа тих, що залишилися (7080), включені як міжнародні міжурядові організації, так і різного роду міждержавні органи й окремі органи міжнародних міжурядових організацій, які не мають власної міжнародної правосуб'єктності, а також уже недіючі актори [18, с. 299].

Водночас слід погодитись із Д. Боданським, який говорить про те, що комісії і комітети мають «подвійний» і «гібридний» характер: з одного боку, це дійсно міжурядові утворення, а з другого – вони володіють власною волею [19, с. 119]. Р. Черчіль і Г. Ульфштейн називають їх «автономними інституційними домовленостями», оскільки вони, на думку цих авторів, є відмінними в плані правотворчих повноважень як від існуючих міжнародних урядових організацій, так і від держав-членів [20, с. 623].

Як слушно відмічає О. Тарасов, велике різноманіття й плюралізм міжнародного співтовариства складається далеко не з одних лише держав [12, с. 303]. Особливу роль у реалізації норм і принципів міжнародного права відіграють не стільки традиційні міжнародні організації, скільки міжнародні конференції та органи, спеціально засновані на виконання норм міжнародних договорів. О. Шibaєва зауважує, що такі три поняття, як міжнародні конференції, міжнародні організації, а також міжнародні комісії і комітети охоплюються поняттям «міжнародний орган» [8, с. 17], які О. Тарасов відносить до колективних утворень, що є соціальними носіями міжнародної (публічної) юридичної особи [21, с. 9].

Міжнародні комітети і комісії, як правило, утворюються на основі міжнародного договору, діяльність їх має постійний характер, певний механізм і, як правило, досвід Дунайської комісії, якість міжнародної правосуб'єктності за внутрішнім та міжнародним правом. Вони більше підходять до міжнародних організацій, хоча й мають свої особливості. Головна відмінність складається у меті та задачах співробітництва, в компетенції міжнародних комісій та комітетів і, звісно, у спрощеності механізму їх діяльності. Крім того,

якість міжнародної правосуб'єктності притаманна лише незначній кількості таких органів. Тому, відмічає О. Шибаєва, знак рівняння між комісіями і комітетами та міжнародними організаціями ставити не можна.

Міжнародні організації є більш складною правовою формою співробітництва суверенних держав, за допомогою якої регулюються не тільки відносини між учасниками – суверенними державами, але також такі різновиди правовідносин в рамках міжнародних відносин, як відносини між органами організації, членів організації з її органами, з персоналом.

Комітети і комісії мають функції, подібні до функцій допоміжних органів міжнародних організацій. Вони створюються або на основі постанови міжнародної конференції (Комітет з роззброєння), органу міжнародної організації (комітети Генеральної Асамблеї ООН), або на основі угоди між державами (річні комісії) [8, с. 22–23].

Міжнародні організації, в широкому сенсі, інколи називають міжнародними установами. Цей термін, відмічає С. Черніченко, охоплює не тільки міжнародні організації у вузькому сенсі, але й інші міжнародні механізми, які становлять собою форму міжнародного співробітництва, яким у тій чи іншій мірі притаманний елемент структурної стійкості. Це можуть бути міжурядові органи типу двосторонніх комісій, що мають у своєму розпорядженні необхідний персонал, який їх обслуговує впродовж строку їх роботи (у разі відсутності такого персоналу двосторонні комісії перетворюються у періодично організовані зустрічі), а також міжнародні органи, члени яких діють в особистій якості (міжнародні арбітражі, міжнародні суди, комісії незалежних експертів тощо) [22, с. 318–319].

На думку С. Черніченко, найбільш характерною рисою, яка свідчить про наявність у таких органів міжнародної правосуб'єктності, є право виступати в міждержавних відносинах від власного імені, направляти делегації, приймати рішення, вести переговори, укладати міжнародні договори тощо. Обсяг їх міжнародної правоздатності, що позбавляє їх права виступати у міжнародних відносинах від власного імені з тих чи інших питань, різноманітний і залежить від первинних суб'єктів міжнародного права, які їх утворюють. Практично такими первинними суб'єктами є, як правило, держави [22, с. 315].

Таким чином, переважна більшість науковців-міжнародників відносить такі інституційні утворення, як комітети і комісії, до міжнародних органів. Однак, у цьому контексті, слід звернути увагу на доволі слушні зауваження Г. Вельямінова, який відмічає, що термін «міжнародний орган» (у вказаному сенсі) не є вдалим. Саме слово «орган», на думку автора, семантично припускає розуміння під ним певного елемента, частки, структурного підрозділу якогось загального організму. Саме в цьому сенсі коректне вживання поняття органу будь-якої міжнародної організації. Однак та чи та окрема міжурядова комісія не є структурною часткою будь-якої міжнародної установи, формування. Крім того, так звані міжнародні органи часто мають і свої внутрішні органи (виконавчі й інші), і, таким чином, вживання терміну «міжнародний орган» означатиме цілком різний правовий зміст ніж той, що у нього вкладається [9, с. 373]. Зрештою, продовжує Г. Вельямінов, не тільки між загально вживаними поняттями «орган» і «організація» не проводиться чітка різниця, але й у науці існують погляди, відповідно до яких міжнародна організація розуміється як «орган» держав. Тому термін «міжнародний орган» є недостатньо відмінним по відношенню до терміну «міжнародна організація», а в певних випадках слово «параорганізація» уявляється більш точним і прийнятним. Воно саме підкреслює, що позначене цим терміном міжнародне формування є чимось тим, що лише юридично стоїть «поряд», «біля» міжнародної організації, але не є такою [9, с. 374].

Функціональні завдання міжнародних комісій, їх організаційна структура та повноваження, визначені в установчих актах, по суті можна тлумачити як підстави вважати їх такими, що володіють певними елементами міжнародного статусу, зокрема, ним може бути притаманний певний механізм прийняття рішень, рекомендаційних для держав-учасниць і для самих цих установ [9, с. 377].

Так, відповідно до п. 1 ст. 15 Угоди між Україною та ЄС про реадмісію осіб [23] СКПР утворюється з метою надання договірними Сторонами взаємної допомоги у застосуванні й тлумаченні цієї Угоди, а також має такі завдання і компетенцію:

1) здійснення моніторингу застосування Угоди, а також проведення на регулярній основі обміну інформацією стосовно імплементаційних протоколів, підписаних Україною та кожною окремою державою-членом;

2) підготовка пропозицій і вироблення рекомендацій для внесення змін до Угоди;

3) прийняття рішень стосовно імплементаційних заходів, необхідних для однакового застосування Угоди.

Аналогічні завдання СКПР визначені відповідними угодами, що укладені ЄС з Азербайджаном (п. 1 ст. 19) [24], Боснією і Герцеговиною (п. 1 ст. 18) [25], Грузією (п. 1 ст. 18) [26], Туреччиною (п. 1 ст. 19) [27] та ін. Водночас, не всі угоди, укладені між ЄС та іншими державами, визначають саме такі завдання СКПР. Низка із таких угод розширюють зазначені повноваження, а деякі – уточнюють.

Майже повністю схожими є завдання, визначені для СКПР п. 1 ст. 16 Угоди між ЄС і Пакистаном про реадмісію осіб, які перебувають без дозволу [28], за виключенням останнього. На відміну від інших цей СКПР визначає не *імплементаційні* заходи, необхідні для однакового застосування Угоди, а *технічні*, що, на нашу думку, є надто вужчими від тих, які необхідні для виконання реадмісійної угоди.

Значно ширші завдання має СКПР, що утворений на виконання п. 1 ст. 19 Угоди між Росією та ЄС про реадмісію [29]. Поряд із зазначеними моніторингом, регулярним обміном інформацією та прийняттям рішень щодо імплементаційних заходів, цей СКПР має й інші повноваження. Зазначений комітет наділений додатковою компетенцією не тільки пропонувати зміни до Угоди, але й самостійно приймати рішення щодо внесення змін у додатки до цієї Угоди, а також вивчати і, якщо це буде визнано необхідним, вносити пропозиції про поправки до Угоди при вступі в ЄС нових членів.

Доволі особливі завдання також має СКПР, утворений з метою надання взаємної допомоги у застосуванні та тлумаченні Угоди між ЄС та Шрі-Ланкою про реадмісію осіб, які перебувають нелегально. Окрім визначених нами вище завдань, він також може приймати особливі імплементаційні домовленості, спрямовані на врегулювання управління зворотними потоками (пп. «d» п. 1 ст. 17).

Таким чином, СКПР схожі з істинними міжнародними організаціями, близькі до них, володіють їх ознаками, однак окремі з цих ознак недостатньо повно виражені. СКПР властиві постійність і регулярність роботи, як правило, вони мають постійний та лімітований склад учасників, а також наділені особливим статусом і повноваженнями, що визначаються в регламентах, які обов'язково приймаються всіма відомими нам СКПР. Водночас, з реадмісійних угод не можна побачити чіткого наміру сторін наділити СКПР статусом саме міжнародної організації чи органу. Крім того, в таких угодах мова про імунітети чи пільги взагалі не йдеться, хоча, звісно, практична необхідність у цьому відсутня, оскільки учасники представників сторін СКПР, що періодично збираються, як правило, у відповідних умовах, користуються пільгами й імунітетами на підставі загальних норм міжнародного права як представники держав-сторін.

Підсумовуючи, звернемо увагу на твердження Є. Коровіна про те, що незліченим міжнародним комісіям, уніям тощо належить завтрашній день історії [30]. Проведене нами дослідження дає достатні підстави стверджувати, що Спільні комітети з питань реадмісії є міжнародними параорганізаціями, що утворюються як прояви інституційного договірної механізму міжнародної співпраці держав у сфері реадмісії осіб. Вони є вторинними суб'єктами міжнародного права та займають проміжне місце між традиційними міжнародними міжурядовими організаціями та дипломатичними конференціями. У перспективі ці параорганізації суттєво впливатимуть на європейські, а згодом і світові міграційні процеси.

Список використаних джерел:

1. Угода між Україною та Європейським Співтовариством про реадмісію осіб: Міжнародна угода від 18.06.2007 // Відомості Верховної Ради України. – 2008. – № 9. – Ст. 86.

2. Грінченко О. О. Міжнародно-правове регулювання зовнішніх зносин Європейського Союзу (нормативний аспект): монографія / О. О. Грінченко. – К.: Фенікс, 2011. – 448 с.

3. Костюченко Я. М. Правове регулювання співробітництва України та Європейського Союзу: монографія / Я. М. Костюченко; [наук. ред. В. І. Муравйов]. – К.: LAT&K, 2011. – 205 с.

4. Муравйов В. І. Коментар до «Зібрання актів європейського права» / В. І. Муравйов, І. Г. Білас, К. В. Смірнова, Я. М. Костюченко // Зібрання актів європейського права. – Вип. 2: Європейський Союз / упоряд. К. В. Смирнова; за заг. ред. В. І. Муравйова. – К. : Ред. журн. «Право України», 2013. – (Дод. до юрид. журн. «Право України»). – 1064 с.
5. Стаканов Р. Д. Механізм інтеграції України в європейський ринок праці в умовах підписання Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС / Р. Д. Стаканов // Актуальні проблеми міжнародних відносин: збірник наукових праць. – 2014. – Вип. 119 (ч. II). – С. 115–121.
6. Міжнародне публічне право: підручник / [В. М. Репецький, В. М. Лисик, М. М. Микієвич та ін.]; за ред. В. М. Репецького. – 2-ге вид., стер. – К. : Знання, 2012. – 437 с.
7. *Sends Ph. Principles of international environmental law / Philippe Sends. – Second Edition. – Cambridge: Cambridge University Press, 2003. – 1248 p.*
8. Шибаева Е. А. Право международных организаций: вопросы теории / Е. А. Шибаева. – М. : Междунар. отношения, 1986. – 160 с.
9. Вельяминов Г. М. Международное право: опыты / Г. М. Вельяминов. – М. : Статут, 2015. – 1006 с.
10. Денисова Д. О. Відповідальність міжнародних організацій: монографія / Д. О. Денисова; [наук. ред. А. І. Дмитрієв]. – О. : Фенікс, 2014. – 328 с.
11. Баймуратов М. О. Міжнародне право: підручник / М. О. Баймуратов. – Суми: Університетська книга; Одеса: Астропринт, 2006. – 424 с.
12. Київцев О. В. У пошуках міжнародного права: переосмислюючи джерела: монографія / О. В. Київцев. – Кам'янець-Подільський: Оіум, 2011. – 480 с.
13. Нешатаева Т. Н. Международные организации и право. Новые тенденции в международно-правовом регулировании / Т. Н. Нешатаева. – М. : Дело, 1998. – 272 с.
14. Медведєва М. О. Теоретичні та практичні аспекти реалізації міжнародно-правових норм у галузі охорони навколишнього середовища / М. О. Медведєва; [наук. ред. О. В. Задорожній]. – К. : Фенікс, 2012. – 484 с.
15. Медведєва М. О. Реалізація міжнародно-правових норм з охорони навколишнього середовища: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : спец. 12.00.11 / М. О. Медведєва; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 2013. – 41 с.
16. *Amerasinghe C. F. Principles of the Institutional Law of International Organizations / C. F. Amerasinghe. – Second Revised Edition. – Cambridge: Cambridge University Press, 2005. – XXXIV, 535 p.*
17. *Yearbook of International Organization, 2002/2003 / ed. by the Union of International Associations. Vol. 5: Statistics, Visualizations and Patterns: Guide to Global Civil Society Networks. – München: K. G. Saur Gale, 2002. – 400 p.*
18. Тарасов О. В. Суб'єкт міжнародного права: проблеми сучасної теорії: монографія / О. В. Тарасов. – Х. : Право, 2015. – 512 с.
19. *Bodansky D. The art and craft of international environmental law / Daniel Bodansky. – Cambridge, MA: Harvard University Press, 2010. – 359 p.*
20. *Churchill R. R. Autonomous institutional arrangements in multilateral environmental agreements: A little-noticed phenomenon in international law / Robert R. Churchill and Geir Ulfstein // The American Journal of International Law. – 2000. – Vol. 94, № 4. – P. 623–659.*
21. Тарасов О. В. Проблема суб'єкта в міжнародному публічному праві: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: спец. 12.00.11 / О. В. Тарасов; НЮУ ім. Я. Мудрого. – Х., 2015. – 40 с.
22. Черниченко С. В. Контури міжнародного права. Общие вопросы / С. В. Черниченко. – М. : Научная книга, 2014. – 592 с.
23. Угода між Україною та Європейським Співтовариством про реадмісію осіб: Міжнародна угода від 18.06.2007 // Відомості Верховної Ради України. – 2008. – № 9. – Ст. 86.
24. *The Agreement between the European Union and the Republic of Azerbaijan on the readmission of persons residing without authorisation, 28 February 2014, Brussels [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJL_2014.128.01.0017.01.ENG*

25. The Agreement between the European Community and Bosnia and Herzegovina on the readmission of persons residing without authorisation, 18 September 2007, Brussels [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32010D0649>

26. The Agreement between the European Union and Georgia on the readmission of persons residing without authorisation, 22 November 2010, Brussels [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:22011A0225\(03\)&from=EN](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:22011A0225(03)&from=EN)

27. The Agreement between the European Union and the Republic of Turkey on the readmission of persons residing without authorisation, 16 December 2013, Ankara [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L:2014:134:TOC>

28. The Agreement between the European Community and the Islamic Republic of Pakistan on the readmission of persons residing without authorisation, 26 October 2009, Brussels [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32010D0649>

29. Соглашение между Российской Федерацией и Европейским сообществом о реадмиссии: Международный документ от 25.05.2006 // Собрание законодательства Российской Федерации. – 2007. – № 27. – Ст. 2693.

30. Коровин Е. А. Международное право переходного времени / Е. А. Коровин. – 2-е изд. – М.: Госиздат, 1924. – 143 с.

** Олійник Світлана Миколаївна – здобувач кафедри теорії та історії держави і права юридичного факультету ВНЗ «Національна академія управління».*

УДК: 341.23

Яна Павко *

ЗНАЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ТА ПОЛІТИКО-ПРАВОВИХ АКТІВ У МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОМУ РЕГУЛЮВАННІ СПІВРОБІТНИЦТВА АРКТИЧНИХ ДЕРЖАВ У ПОЛЯРНОМУ РЕГІОНІ

У статті розкрито значення національного законодавства та політико-правових актів арктичних країн у міжнародно-правовому регулюванні їх відносин у полярному регіоні. Обґрунтовано, що його доцільно розглядати як важливе правове підґрунтя для забезпечення ефективного юридичного регулювання співробітництва держав в Арктиці з урахуванням специфіки їх завдань та напрямків діяльності. Визначені перспективні напрямки дослідження у цій сфері, зокрема, порівняльний аналіз законодавства арктичних країн з питань міжнародного співробітництва у природоохоронній сфері, а також поглиблене вивчення правових механізмів гармонізації міжнародних зобов'язань арктичних держав.

Ключові слова: Арктика, арктичні держави, полярний регіон, міжнародно-правове регулювання, міжнародне співробітництво, національне законодавство арктичних країн.

Павко Я. А. Значение национального законодательства и политико-правовых актов в международно-правовом регулировании сотрудничества арктических государств в полярном регионе.

В статье раскрыто значение национального законодательства и политическо-правовых актов арктических стран в международно-правовом регулировании их отношений в полярном регионе. Обосновано, что его целесообразно рассматривать как важнейшую правовую основу для обеспечения эффективного юридического регулирования сотрудничества государств в Арктике с учетом специфики их задач и направлений деятельности. Обозначены перспективные направления исследований в этой сфере, в частности, сравнительный анализ законодательства арктических стран по вопросам